

Посилання на статтю:

АРА: Izmaylova, E., Bolila, N. (2018) Modeli prohnozuvannya vtraty finansovoyi stiykosti yak skladova systemy ekonomichnoyi bezpeky pidryadnykh budivel'nykh pidpryyemstv. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, 38, 225 – 233.

ДСТУ: Измайлова К.В. Модели прогнозирования втрати фінансової стійкості як складова системи економічної безпеки підрядних будівельних підприємств [Текст] / К.В. Измайлова, Н.В. Боліла // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. – 2018. – № 38. – С. 225 –233.

УДК 69.003

О.Д. Галунка,
аспірантка

ORCID: 0000-0002-3437-2553

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Стаття присвячена визначенню актуальності дослідження інноваційного розвитку в будівельній галузі України і визначенні його пріоритетних напрямків. Зазначенні відомі вчені, що вже значний час досліджують питання інноваційного розвитку в Україні в цілому, так і в будівельній галузі. Одним із значущих питань є сучасний стан активності інноваційного розвитку, який напряму залежить від фінансування наукових досліджень і розробок та витрати на їх виконання за різними джерелами як по Україні, так і в будівельній галузі протягом 2013-2018 р. На першому місці фінансово впливовим на інноваційний розвиток є держбюджет, суттєво фінансуються наукові роботи також за рахунок підприємств України та іноземних держав, останнім часом спостерігається збільшення вкладання власних коштів населення.

Ключові слова: *інноваційний розвиток, будівельна галузь, будівельне підприємство, фінансування інноваційного розвитку, джерела фінансування.*

Вступ. Перед урядом кожної країни у світовій спільноті стоїть питання постійного пошуку нових або реорганізованих економічних, політичних та соціальних методів для визнання і утримання рівня конкурентоспроможності держави і окремо кожного підприємства відповідно. Саме інноваційний розвиток є одним із пріоритетних і стратегічних напрямків в економіці України. Однією з найважливіших і впливових галузей із народного господарства є саме будівельна галузь, але при цьому і дуже залежна від інших. Тому виникає потреба в дослідженні активності інноваційного розвитку будівельних галузі з подальшим визначення стратегічних напрямків розвитку України в цілому.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Питаннями інноваційного розвитку цікавляться і опікуються багато науковців, дослідників. Значний вклад у розвиток цієї теми внесли такі вітчизняні автори: Поляковська К.В. [10], Гринько Т.В. [13]. Але саме проблеми інноваційного розвитку в будівельній галузі

досліджують значно менше науковців: Русінко М.І. [11], Федотова С.Ю. [12], Стеценко С.П. [15], Куліков П.М. [16], Зінченко М.М. [17].

Постановка завдання. Основною метою роботи є дослідження сучасного стану активності інноваційного розвитку в будівельній галузі України. Статистичні методи та показники дають повне уявлення про реальний стан інноваційного розвитку будівельних підприємств так і галузі в цілому [1].

Основний матеріал. У сучасних наукових роботах, у багатьох науковців уточнюються поняття «інноваційний розвиток» на різних рівнях досліджень. Інноваційний розвиток може розглядатись як різновид розвитку, що підвищує науково-технічний рівень виробництва (будівництва), і як певний інструмент, і з позиції процесного підходу, коли він ототожнюється з процесом структурного вдосконалення або з процесом спрямованої закономірної зміни об'єкта управління, джерелом якого є інновації [11]. Основною думкою багатьох науковців є тісний і взаємо пропорційний зв'язок між інноваційним розвитком і активністю інноваційної діяльності в будівельній галузі, інноваційній політиці в цілому так і окремо взятого будівельного підприємства, його інноваційною стратегією. Ефективність, а саме результативність від активності інноваційного розвитку залежить від фінансування наукових досліджень і розробок та витрати на їх виконання.

В табл. 1 наведено зміна внутрішніх витрат на виконання НДР за джерелами фінансування за 2010-2018 роки.

Таблиця 1

Внутрішні витрати на виконання НДР за джерелами фінансування (тис.грн)

	2010	2015	2016	2017	2018
Усього	8107057	11001889,5	11530697,5	13379292,4	16773724,5
кошти бюджету	3647370	3992167,8	3910777,9	4896372,4	6222735,4
з них державного бюджету	3603254	3915356,4	3700856,5	4740059,9	6020886,6
власні кошти	795642,7	2783319,2	1146032,5	1340844,1	1610011,8
кошти організацій державного сектору	264879,5	281614,6	361549,5	718655,6	1141575,7
кошти організацій підприємницького сектору	1237676	1713368,4	3369509,9	3007752,7	3947379,8
кошти організацій сектору вищої освіти	4755,2	3702,8	7374,7	8860,1	6764,9
кошти приватних некомерційних організацій	9729,4	141,7	2797,4	2838,2	21276,7
кошти іноземних джерел	2092307	2077566,1	2550345,8	3262844,1	3642585,7
кошти інших джерел	54698,1	150008,9	182309,8	141125,2	181394,5

¹ Дані щодо витрат на виконання НДР за 2010 рік перераховано відповідно до нової методології організації та проведення державного статистичного спостереження "Здійснення наукових досліджень і розробок", яка запроваджена з 2016 року (без урахування витрат на виконання науково-технічних послуг).

Джерело: складено автором на основі джерел [1-9].

Більш наглядно активність фінансування наукових і науково-технічних робіт на протязі цих 4 років зображено на рис. 1.



Рис. 1. Внутрішні витрати на виконання НДР за джерелами фінансування на протязі 2015-2018р..

Джерело: складено автором на основі джерел [1-9].

За останні 2010-2018 фінансування у науково-дослідні роботи збільшилися на 8666,667 млн. грн, а це становить 206,9 %. Зростання витрат на наукові та науково-технічні роботи мають приблизно сталий характер, окрім витрат у НДР за власні кошти у 2015 (збільшення на 349,8%). Також значні але нехарактерні зміни є у позиції витрат на НДР за рахунок приватних некомерційних підприємств. Графічно це відображено погано, а у абсолютних і відносних показниках, різниця суттєва, що становить: спад до 1,5 % порівнюючи 2010 і 2015роки, і значний зріст до 1974,2% у 2016р. На протязі 2017р. спостерігається значний спад до 101,5%, і знов збільшення у 2018 р. на 749,7%. Звісно, що 4 періоди не зовсім показові, тому наводимо табл. 2. з динамікою внутрішніх витрат на виконання НДР за джерелами фінансування в Україні за всіма науковими напрямками за 1995-2014 роки.

Не всі структурні позиції фінансування НДР можливо порівняти і проаналізувати. Так як на протязі часу, із зміною законодавчої бази та різних нормативних документів відсутні значення таких пунктів як кошти бюджету та кошти місцевих бюджетів.

Данні з табл.2 та рис .2 свідчать про значний зріст фінансування у розвиток інноваційної діяльності України загалом. На першому місці фінансово впливовим на інноваційний розвиток є держбюджет, суттєво фінансуються наукові роботи також за рахунок підприємств України та іноземних держав, останнім часом спостерігається збільшення вкладання власних коштів населення. Це загальна ситуація по Україні і вона все ж таки відрізняється від фінансування НДР за будівельною галуззю починаючи з 2005р. і до 2014р. включно.



Рис. 2. Внутрішні витрати на виконання НДР за джерелами фінансування з 1995 по 2014р.

Джерело: складено автором на основі джерел [1-9].

Таблиця 2

Внутрішні витрати на виконання НДР за джерелами фінансування, (тис.грн)

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	651962,0	2046339,0	5160399,8	8995893,9	9591349,5	10558480,1	111161064	10320328
кошти бюджету						4774619,9	4826809,3	4088390,6
держбюджету	244896,1	614513,5	1711174,5	3704338,6	3859679,0	4709095,2	4762058,6	4021539
кошти місцевих бюджетів	26473,6	25717,3	25358,3			
кошти фондів спеціального призначення ²	53925,2	18582,4	24937,6	48303,6	16903,0	22684,9	20645,2	20687,8
власних коштів	14582,5	61294,6	338484,8	872033,7	841780,3	1121251,4	1466605,9	1927807,3
коштів замовників:								
підприємств, організацій України	233375,9	785788,4	1680100,3	1961174,5	2285889,8	2458386,7	2306564,7	2152435,2
іноземних держав	101916,3	477079,1	1258037,9	2315863,6	2478091,2	2044961	2411500,5	2043013,1
інших джерел	3266,0	89081,0	121191,1	68462,6	83647,9	136575,3	128938,8	87993,9

¹ Дані щодо витрат на виконання НДР не перераховані відповідно до нової методології організації та проведення державного статистичного спостереження "Здійснення наукових досліджень і розробок", яка запроваджена з 2016 року (без урахування витрат на виконання науково-технічних послуг).

Джерело: складено автором на основі джерел [1-9].

Таблиця 3

Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування в галузі наук «Будівництво та архітектура» протягом 2005-2014 р. (тис.грн)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	180132,7	253767,5	261534,6	259010,9	255304,1	212208,5
кошти бюджету				76589,3	72529,3	61958,1
держбюджету	23423,8	67799,3	73862,5	68113,6	64633,8	54781,2
кошти місцевих бюджетів	8318,4	5584,7	11279,8			
кошти фондів спеціального призначення ²	300,7	3269,5	4608,9	2200,1	3157,2	2727,1
власних коштів	1256,5	4225,9	5496,8	1881,2	3000,2	1018,3
коштів замовників						
підприємств, організацій України	131294,9	132571,8	151628,8	133489,3	134823	119515,4
іноземних держав	13911,6	37460,4	11373,8	41653	37369,8	23542,6
інших джерел	1626,8	2855,9	3284,0	3198	4424,6	3401

¹ Дані щодо витрат на виконання НДР не перераховані відповідно до нової методології організації та проведення державного статистичного спостереження "Здійснення наукових досліджень і розробок", яка запроваджена з 2016 року (без урахування витрат на виконання науково-технічних послуг).

Джерело: складено автором на основі джерел [1-9].

Так наприклад, більшість НДР у будівельній галузі фінансуються за рахунок підприємств України, і тільки 2 місце займає Держбюджет. Це говорить про потребу нових розробок в будівельній галузі, і необхідність сталого інноваційного розвитку в будівельній галузі.



Рис. 3. Фінансування витрат на виконання НДР за джерелами фінансування будівельної галузі.

Джерело: складено автором на основі джерел [1-9].

Суттєво, те що третє місце з фінансування НДР у будівельній галузі займають іноземні держави, причинами яких можуть бути як позитивні, так негативні аспекти.

Висновки. Проаналізувавши структуру джерел і обсяги фінансування науково-дослідних робіт в Україні, можливо стверджувати що за останні десятиліття держава поступово збільшує витрати і вкладає кошти у інноваційний розвиток країни.

Не зважаючи на збільшення державного фінансування у науково-дослідні роботи, потрібно загальна інноваційна політика країни, будівельної галузі, яка б створювала умови до сталого інноваційного розвитку будівельного підприємства.

Статистичні дані по будівельній галузі, ще раз довели потребу будівельних підприємств України у науково-дослідних роботах, які є першими за розміром фінансування.

Все це свідчить про потребу подальшого дослідження інноваційного розвитку в будівельній галузі, і розробці відповідного інструментарію для підвищення рівня потенціалу інноваційного розвитку.

Список літератури:

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України. 2010. – 282с.
2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України. 2011. – 305с.
3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України. 2012. – 287с.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України. 2013. – 314с.
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України. 2014. – 255с.
6. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України. 2015. – 257с.

7. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України, 2016. – 141с.
8. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України, 2017. – 178с.
9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [Стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К.: Держкомстат України, 2018. – 108с.
10. Поляковська К.В. Інноваційний розвиток підприємств: сутність та особливості у сфері торгівлі / К.В. Поляковська // Економіка розвитку. – 2014. – № 3. – С. 93–99.
11. Русінко М.І. Дослідження інноваційної активності будівельних підприємств України, як відображення потенціалу їх інноваційного розвитку. Сталий розвиток економіки №3, 2014.
12. Федотова С.Ю. Сучасний стан інноваційної діяльності в будівництві. Економіка і держава. 2008. № 10. С. 50–51.
13. Гринько Т.В. Інноваційний розвиток України: тенденції та проблеми. Технологічний аудит і резерви виробництва. №1/3(9), 2013.
14. Регулювання інноваційного розвитку будівельної сфери [Електронний ресурс] / А.П. Дука // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 203-208. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n3.html>
15. Федоренко В.Г., Воронкова Т.Є., Рижаківа Г.М., Стеценко С.П. Інвестиційно-інноваційний розвиток в контексті економічної безпеки підприємства: монографія. – ДКС центр, Київ, 2015. 350с.
16. Економіка та організація інноваційної діяльності [Текст]: навч. посіб. / Куліков П.М., Тищенко Д.О., Кулешова Н.В. ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 246 с.
17. Зінченко М.М. Врахування інтелектуально-інноваційної складової при розробці моделей вартісно-орієнтованого управління підприємством [Текст] / М.М. Зінченко // Програма та тези доп. Другої Міжнародної науково-практичної конференції «Перезавантаження будівництва: економіка, організація, менеджмент». (9-11 листопада 2016 року, м. Київ). – Київ, КНУБА, 2016. – С. 56–58.

References:

1. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2010. 282 p.
2. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2011. 305 p.
3. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2012. 287 p.
4. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2013. 314 p.
5. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2014. 255 p.
6. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2015. 257 p.
7. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2016. 141 p.
8. Naukova ta innovacijna diyalnist' v Ukraini: [Stat. zbirnyk]/Derzhavnyj komitet staty'styky` Ukrainy`. -K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2017. 178p.

9. Naukova ta innovacijna diyalnist` v Ukraini: [Stat. zbirny`k]/Derzhavny`j komitet staty`sty`ky` Ukrainy`.-K.: Derzhkomstat Ukrainy`. 2018. 108 p.

10. Polyaskovs`ka, K.V. (2014) Innovacijny`j rozvy`tok pidpry`yemstv: sutnist` ta osobly`vosti u sferi torgivli. *Ekonomika rozvy`tku*. № 3. P. 93-99.

11. Rusinko, M.I. (2014) Doslidzhennya innovacijnoyi akty`vnosti budivel`ny`x pidpry`yemstv ukrajiny`, yak vidobrazhennya potencialu yix innovacijnogo rozvy`tku. *Staly`j rozvy`tok ekonomiky*. № 3.

12. Fedotova, S.Yu. (2008) Suchasny`j stan innovacijnoyi diyal`nosti v budivny`cztvi. *Ekonomika i derzhava*. № 10. P. 50–51.

13. Gry`n`ko, T.V. (2013) Innovacijny`j rozvy`tok Ukrainy`: tendenciya ta problemy`. *Texnologichny`j audy`t i rezervy`vy`robny`cztva*. № 1/3(9).

14. Duka, A.P. (2014) Regulyuvannya innovacijnogo rozvy`tku budivel`noyi sfery` [Elektronny`j resurs]. *Ekonomika: realiyi chasu*. № 3 (13). P. 203–208. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n3.html>

15. Fedorenko, V.G., Voronkova, T.Ye., Ry`zhakova, G.M., Stecenko, S.P. (2015) Investy`cijno-innovacijny`j rozvy`tok v konteksti ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstva: Monografiya. K.: DKS centr. 350 p.

16. Kulikov, P.M., Tyshenko, D.O., Kulyeshova, N.V. (2013) Ekonomika ta orhanizatsiya innovatsiynoyi diyal`nosti. Kh.: KhNEU. 246 p.

17. Zinchenko, M.M. (2016) Vrakhuвання інтелектуал'но-інновативної складової при розробці моделей варіантно-орієнтованого управління підприємством. *Prohrama ta tezy dop. Druhoyi Mizhnarodnoyi nauково-praktychnoyi konferentsiyi «Perezavantazhennya budivnytstva: ekonomika, orhanizatsiya, menedzhment»*. (9-11 lystopada 2016 roku, m. Kyiv). Kyiv, KNUBA. P. 56–58.

О.Д. Галунка

Финансирование инновационного развития в строительной отрасли Украины

Данная статья посвящена определению актуальности исследования инновационного развития в строительной отрасли Украины и определению его приоритетных направлений. Указаны известные учёные, которые уже значительное время исследуют вопросы инновационного развития в Украине в целом, так и в строительной отрасли. Одним из важных вопросов является сегодняшнее состояние активности инновационного развития, которое напрямую зависит от финансирования научных исследований и разработок и затраты на их выполнение по разным источникам как по Украине, так и в строительной отрасли в течение 2013-2018 г. На первом месте финансово-влиятельным на инновационное развитие является госбюджет, который финансируются научные работы также за счет предприятий Украины и иностранных государств, в последнее время наблюдается увеличение вложений собственных средств населения.

Ключевые слова: инновационное развитие, строительная отрасль, строительное предприятие, финансирование инновационного развития, источники финансирования.

O.D. Halunka

Financing of innovative development in the construction industry of Ukraine

This article is devoted to determining the relevance of the study of innovative development in the construction industry of Ukraine and determining its priority areas. These scientists are known to have been researching the issues of innovative development in Ukraine as a whole and in the construction industry for a long time. One of the important issues is the current state of innovation development, which directly depends on the funding of research and development and the cost of their implementation from various sources in Ukraine and in the construction industry during 2013-2018. In the first place financially influential on innovation development is the state budget, scientific works are also significantly financed at the expense of enterprises of Ukraine and foreign countries, recently there has been an increase in the population's own investment.

Keywords: *innovative development, construction industry, construction enterprise, financing of innovative development, sources of financing.*

Посилання на статтю:

APA: Halunka O.D. (2018) Finansuvannya innovacijnogo rozvy`tku v budivel`nij galuzi Ukrainy` Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn, 38, 234–241.

ДСТУ: Галунка О.Д. Фінансування інноваційного розвитку в будівельній галузі України [Текст] / О.Д. Галунка // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. – 2018. – № 38. – С. 234–241.

УДК 658.15

І.В. Новикова,

докт. екон. наук, доцент
ORCID: 0000-0002-1720-2798
зав. кафедри ВСП
«ІННО КНУБА», м. Київ

МЕНЕДЖМЕНТ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

В статті обґрунтовані теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо системи менеджменту фінансового забезпечення розвитку підприємств, розглянуто основні напрями формування ефективного процесу управління фінансовим забезпеченням розвитку підприємств. Обґрунтовано зміст поняття «система менеджменту фінансового забезпечення розвитку підприємства». Узагальнено ключові характеристики й особливості фінансового забезпечення розвитку підприємства.

Ключові слова: *розвиток підприємств, фінансове забезпечення розвитку підприємств, процес менеджменту, менеджмент фінансового забезпечення розвитку підприємств.*

Постановка проблеми. Фінансове забезпечення є основою функціонування підприємств, стимулює економічну діяльність, спрямована на їх економічний розвиток і містить конкретні цілі, що дозволяє досягти поставлених завдань